

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Henryk
Nazwisko: Czapka
Miejsce urodzenia: Lwów
Data urodzenia: 02-02-1914
Imię ojca: Grzegorz
Imię matki: Henryka
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta śledcze zawierają dokumenty wytworzone w związku z śledztwem prowadzonym przez UBP MiP Gliwice z art. 22 („szepkana propaganda”) dekrety z 13.06.1946 o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (tzw. małego kodeksu karnego). Sprawa została wszczęta na podstawie doniesienia dotyczącego Henryka Czapki - kierownika Działu Gospodarczego Instytutu Chemii Nieorganicznej w Gliwicach, który w obecności pracowników „rozsiewał wrogą propagandę” twierdząc, że „wykupywany jest tłuszcz na rynku i należy tłuszcze wykupywać bo tłuszczu w przyszłości nie będzie”, a ponadto ww. „do partii politycznych lub organizacji żadnych nie należy” i „uchyla się od prac społecznych”. W ramach prowadzonych czynności 16.01.1953 przeszukano miejsce zamieszkania ww., który jako „wróg obecnej rzeczywistości” został zatrzymany, a w dn. 21.01.1953 tymczasowo aresztowany. Śledztwo sygn. akt Sb 1/53 zakończono 31.01.1953 skierowaniem wniosku do Komisji Specjalnej do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w Warszawie o ukaranie Henryka Czapki, podejrzanego o to, że w styczniu 1953 rozpowszechniał „falszywe wiadomości mogące wyrządzić istotną szkodę interesom Państwa Polskiego przez doprowadzenie do wywołania paniki na rynku wewnętrznym” twierdząc, że „ma nastąpić brak tłuszczu”, a „ujęta w Uchwale [z dn. 03.01.1953] podwyżka płac dla świata pracy nie wystarcza na zakup artykułów pierwszej potrzeby” (czyn z art. 22 mkk), pobytem w obozie pracy przymusowej przez okres 24 miesięcy. W dniu 08.11.1955 materiały sprawy zostały zarchiwizowane pod sygn. 10416, a w dn. 06.07.1971 materiały archiwalne zarejestrowano pod nową sygn. 3962/III.

IPN Ka 06/1204 (3962/III).

Henryk Czapka był inwigilowany w ramach Sprawy Ewidencyjno-Obserwacyjnej (SEO) krypt. „Oszy” prowadzonej od 21.04.1961, a zarejestrowanej w ewidencji operacyjnej 02.05.1961 pod nr. rej. 792 przez Referat ds. Bezpieczeństwa KM MO Gliwice. Sprawę założono na podstawie informacji dotyczącej działalności na terenie Gliwic grupy osób, które „zajmują opozycyjne stanowisko do PRL”, a jako „aktywni działacze katoliccy wywodzący się z inteligencji” zaangażowali się do pracy o charakterze charytatywnym w ramach Wydziału Opieki Społecznej Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Gliwicach „aby tą drogą prowadzić aktywną działalność klerikalną wśród społeczeństwa na terenie miasta”. Jedną z kontrolowanych w ramach sprawy osób był Henryk Czapka, „gorliwy zwolennik polityki Kardynała Wyszyńskiego”, który po otrzymaniu zgody na pracę w charakterze opiekuna społecznego miał możliwość „docierania do różnych warstw naszego społeczeństwa i pogłębiania oraz kształtowania światopoglądu katolickiego”. W toku sprawy Henryk Czapka był inwigilowany przez osobowe źródła informacji (OZI). Kontrolę operacyjną kontynuowano w ramach Sprawy Operacyjnej Obserwacji (SOO) krypt. „Oszy”, którą 19.09.1962 zarejestrowano w ewidencji pod nr. rej. 4493. Od 1964 roku prowadzono Kwestionariusz Ewidencyjny krypt. „Oszy”. Inwigilację zakończono 02.08.1977, a materiały sprawy 27.08.1977 zarchiwizowano w Wydziale „C” KW MO Katowice pod sygn. 36587/III.

IPN Ka 036/569 (36587/II).

Henryk Czapka występuje w materiałach administracyjnych opracowanych przez Wydział „C” KW MO Katowice w latach 1972-1979 na podstawie akt operacyjnych, dochodzeniowo-śledczych i sądowych. Teczka zawiera kwestionariusze osób podejrzanych o m.in. kolportowanie ulotek o „treści antypaństwowej” oraz „rozpowszechnianie fałszywych wiadomości mogących wyrządzić szkodę interesom PRL”. Kwestionariusz osobowy dot. ww., pracownika Instytutu Chemii Nieorganicznej, który „w styczniu 1953 na terenie zakładu pracy w Gliwicach rozpowszechniał wrogą antypaństwową propagandę” został sporządzony 09.10.1977 na podstawie materiałów o sygn. 3962/III.

IPN Ka 057/626 t. 2.